

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af:

Forslag til lov om lån til betaling af ejendomsskatter.

(Lovforslag nr. L 51. Fremsat 20/1 82).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Taanquist (S):

Vores ordfører, hr. Egon Jensen, kan ikke være til stede, og jeg skal på hans vegne sige, at socialdemokratiet med tilfredshed hilser indenrigsministerens forslag om udvidelse af adgangen til, at ejendomsskatter kan betales af kommunen og indefryses som en gæld i ejendommen.

Ministerens forslag giver for alle personer over 65 år ret til at opnå lån til betaling af ejendomsskatter og giver kommunerne mulighed for at inddrage vej- og kloakgæld i en tilsvarende ordning. Ikke nok med, at man giver personer over 65 år denne ret. Også folke-, invalide- og enkepensionister m. fl. får denne ret, og det er en god ting. Når ministeren også inddrager fritidshuse, ejerlejligheder, blandede ejendomme og stuehuse i landbrugsjendomme, så kan man sige, at han har været meget imødekommende, hvad vi kun kan erklære os tilfredse med.

Det er klart, at man ikke både kan få lån til parcelhus og til sommerhus. Mange ældre har et sommerhus, de nødige vil opgive, og her får de en mulighed for at bevare sommerhuset. Vi ved alle, at ældre mennesker mange gange har svært ved at klare udgifterne til eget hus, bl. a. på grund af de store varmeudgifter. Selv om der gennem lovgivningen ydes støtte til varmeudgifterne, er dette en værdifuld håndsækning. Det er altså fremover en ret uden hensyn til ejerens økonomiske situation.

Selv om det vil påføre kommunerne en belastning af likviditeten, føler vi, at det er en rimelig hjælp til vore ældre og andre persongrupper. Reglen om, at den efterlevende ægtefælle kan overtage lånet, er vi også tilfredse med.

Alt i alt kan vi tiltræde ministerens forslag, og vi kan drøfte enkeltheder i kommunaludvalget.

Flemming Jensen (KF):

I virkeligheden er det jo beklageligt, at det overhovedet er nødvendigt at fremsætte et sådant forslag. Når alt kommer til alt, er det vel blot udtryk for, at her har vi også en skat, hvis virkninger er af en sådan art, at man må gennemføre foranstaltninger, der skal afbøde skattens virkninger.

Det er jo en principbehandling, vi har nu, og derfor må det være rimeligt, at det konservative folkeparti for hvem ved hvilken gang siger, at denne skatteform er urimelig og helt bør afskaffes. Vi må vel nok erkende, at hverken ministeren eller flertallet her i salen endnu er klar til at gå hele vejen, kun så langt, at skatten konverteres til offentlige prioriteter i de pågældende ejendomme. Det er trist. Det er også trist, at nogle kommuner tilsyneladende ikke har fulgt ministerens henstilling, som tidligere har været omtalt her i dag, om at lette ejendomsskatterne. Det ville i hvert fald have formindsket problemet. Men når situationen er den, så vil det konservative folkeparti se med sympati på det forslag, der foreligger her, selv om der er ting, der må drøftes yderligere.

En af ministerens motiveringer er, at kommunernes skøn bør afløses af en generel ret for de nævnte grupper. Bortset fra, hvad der kan siges om kommunernes selvstyre i den forbindelse, kunne man måske spørge, hvorfor skønnet så skal bevares, når det drejer sig om vej- og kloakafgifter, der jo også kan være særdeles tyngende. Man kunne også spørge, om § 5 i og for sig er rigtigt udformet, om der ikke også her burde være tale om en egentlig ret.

Vi er i det konservative folkeparti indstillet på at se meget positivt på de muligheder, forslaget rummer for ejere af fritidshuse. Der er ingen tvivl om, at det med hensyn til netop denne, skal vi kalde det ferieform, for mange ældre er af uvurderlig betydning, at de kan bevare den fritidsbolig, de som ældre skal have det fulde udbytte af. Jeg kunne måske i parentes føje til, at man vel nok engang bør overveje en reduceret lejeværdi for sommerhuse i konsekvens af den tidsbegrænsede benyttelse af disse huse.

Ministeren mener, at forslaget kan få nogle likviditetsmæssige virkninger for kommunerne, men at udgifterne til indhentelse af vurderingserklæringer m.v. bliver beskedne,

[Flemming Jensen]

og herudover nævnes det, at forslaget indebærer en større administrationsbyrde for de kommunale forvaltninger. Det kunne være interessant at få at vide, hvor meget staten alt i alt, ikke blot ved dette forslag, midt i et finansår egentlig yderligere har pålagt kommunerne.

Men bortset fra disse ting, som vi jo skal drøfte i udvalget, kan jeg sige, at det konservative folkeparti vil gå positivt ind i arbejdet.

Svend Erik Hovmand (V):

Må jeg allerførst sige, at også fra venstres side finder vi, at det er trist, at det er nødvendigt at fremsætte dette lovforslag. Hvis man ikke havde haft denne beskatningsform, så var et sådant forslag jo overflødig.

Vi har hidtil haft en regel, som gav mulighed for, at pensionister efter visse indkomst-kriterier og formuekriterier kunne opnå lån til betaling af ejendomsskatter. Vi har interesseret os lidt for, hvordan den lov egentlig har virket. Så vidt det er oplyst over for os, er der omkring 13.000 mennesker, der har benyttet sig af loven, og vores formodning om, at der var væsentlige forskelle på holdningen til denne lov, synes bekræftet af det talmateriale, som er forelagt os. Det er sådan ifølge dette materiale, at det specielt er beboere i storbyområderne og i hovedstadsregionen, der har benyttet sig i særlig grad, hvis vi tager det procentuelt, af denne lovs muligheder, hvorimod folk på landet, folk i provinsen, folk i mindre samfund ikke i særlig stort omfang har benyttet sig af den. Det er klart udtryk for en holdning, tror jeg, hos mange mennesker til, om man skal efterlade sig gæld.

Jeg vil gerne sige, at med dette lovforslag lukker man op for, at alle uanset formue, uanset indtægtsforhold skal have samme mulighed og ret, og vi finder fra venstres side, at det er den rigtige vej at gå. Når vi skal bevare den form for beskatning, så er vi tilhængere af en hvilken som helst form for lempelse, og dette er, synes vi, en rimelig måde at gøre det på. Vi er også i princippet enige i de udvidelser, der i øvrigt er tale om i lovforslaget, selv om der er detaljer, vi gerne vil have lejlighed til at se nærmere på i udvalget.

Med disse bemærkninger vil jeg tilsige vores positive medvirken til en saglig udvalgsbehandling.

Agerschou (SF):

I SF er vi principielt enige i nogle af de intentioner, der ligger bag lovforslaget, nemlig at sikre visse personer og visse medborgergrupper større mulighed for at blive i eget hjem. I virkeligheden ville lovforslaget være unødvendigt, hvis regering og folketing ville yde de pågældende grupper pensioner og andre ydelser, de kunne leve af. Det vil man imidlertid ikke, og derved bliver det foreliggende lovforslag nødvendigt og er vel nok også bedre end ingenting.

Den hidtidige ordning, hvorefter de enkelte kommunalbestyrelser skønnede, hvorvidt ejerens økonomiske forhold talte for ydelse af et sådant lån, har medført alt for store forskelle fra kommune til kommune. I enkelte kommuner opererer man med så små indtægtsbeløb for at yde lån, at det grænser til det absurde. Derfor er vi enige i, at ordningen skal være generelt dækkende for alle kommuner i landet, men om man skal gå så vidt som at give enhver, der er fyldt 65 år, uanset den pågældendes økonomiske forhold, mulighed for et lån, er vi skeptiske over for.

Der er en lang række andre ting i lovforslaget, vi er betænkelige ved. F. eks. stiller vi os meget uforstående over for de foreslåede regler om ydelse af lån i forbindelse med fritidshuse. Ligeledes står det uklart for os, hvordan skadesløsbrevets pålydende egentlig skal udregnes.

Der er som sagt flere ting, vi er forbeholdne over for, og derfor vil vores stilling til lovforslaget afhænge af udvalgsarbejdets forløb.

Lawaetz (FP):

Som hr. Flemming Jensen var inde på det, er denne slags lovgivning jo i virkeligheden et tegn på fattigdom og krise. Hvordan er det opstået? Baggrunden er klart den stadig stigende ejendomsvurdering og dermed stigende skatter og udgifter ved at bo i egen bolig.

I august 1978 vedtoges loven for at hjælpe folk i forlegenhed efter behov. 14.000 har benyttet denne lov, og der er i alt udlånt 287 mill. kr. Det giver et gennemsnit på 20.500

[Lawaetz]

kr. Det første, man gør, er at undre sig over, at skattegæld og påløbne renter kan blive til et så kæmpestort beløb pr. ejendom. Det er klart, at med denne ændring vil beløbet stige, både antallet af lån og deres størrelse. Det betyder også, at det offentlige har pant i 14.000 ejendomme, og også dette tal vil stige.

Hr. Taanquist sagde smukt, at han glædede sig over indenrigsministerens initiativ. Jeg synes, det er en smuk socialistisk tankegang, at man skal hjælpe folk, der er i forlegenhed. Jeg kunne spørge, hvad der egentlig er årsagen til, at man nu går videre og er så folkelige, at man også hjælper folk, der ikke direkte er i forlegenhed, nogle, der normalt ikke hører til hr. Taanquists interesseområde. Hvad er så den reelle baggrund? Er det menneskelig, idealistisk tankegang, eller er det en idé om, at man gerne vil have pant i mere end 14.000 ejendomme i Danmark, f. eks. i 20.000 ejendomme? Er det et lille skridt mod at lave en pæn socialisering på det område? Jeg ved det ikke.

Fremskridtspartiet siger naturligvis tak for, at man denne gang laver en lov, der ikke snævert er afgrænset til, hvad skal man sige, folk, der sidder lidt hårdt i det, at man tager både fremskridtsfolk, venstrefolk og konservative med i denne gunstige låneordning. Det kan vi tiltræde, samtidig med at jeg tilslutter mig udtalelserne fra de foregående ordførere for venstre og konservative om, at der i princippet ligger noget trist i, at folk ikke kan klare sig selv.

Grethe Lyngs (CD):

Da centrum-demokraternes ordfører i denne sag ikke kan være til stede, skal jeg på mit partis vegne give tilslutning til lovforslaget.

Arne Bjerregaard (KrF):

Jeg vil også sige på kristeligt folkepartis vegne, at vi kan tilslutte os forslaget. Det er jo et forslag, vi har bearbejdet, før valget kom, og som er indeholdt i det tidligere forlig.

Det er ganske morsomt, når hr. Lawaetz begynder at snakke om socialisme i forhold til dette lovforslag. Jeg vil kalde det lex Erhard, hvis jeg må, og er der noget, jeg ikke ønsker at beskyldte hr. Erhard Jakobsen for, så er det socialisme, i alt fald har han mang-

foldige gange ønsket, at vi skulle give de ældre denne mulighed. Det er jo ikke noget, vi tvinger de ældre til; det er en mulighed, vi giver dem. Jeg synes, det er en udmærket mulighed, og derfor kan vi tilslutte os forslaget.

Det er da klart, at nogle, når nu alle får denne mulighed, vil misbruge det. Hvis man ikke har brug for at få disse penge infrosset, at få dette lån, så kan man selvfølgelig med den forrentning, der er tale om her, bruge sine midler på andre måder. Så man får en bedre forrentning, det er da givet. Men det er altså de småting, vi må tage med, hvis vi vil have generelle ordninger, og jeg mener, at generelle ordninger er at foretrække fremfor alle disse ordninger, hvor vi skal undersøge hvert enkelt tilfælde. Her bliver det sådan, at enhver kan søge om det og få det, så vidt jeg da har forstået udformningen; det var i alt fald sådan, det skulle udformes. De kan altså søge det og få det, hvis de vil. Det er rimelighed og lighed.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne i anledning af diskussionen om faderskabet i forbindelse med loven her sige, at det var et forslag, jeg meget gerne bragte frem i de forhandlinger, der dengang blev ført.

Jeg anser forslaget for at have to hovedformål, hvoraf det første naturligvis er langt det vigtigste, nemlig at give nye grupper af ældre en bedre mulighed for at blive i den ejendom, de havde muligheder for at betale uden videre, mens de havde normale indtægter i de lidt yngre år. Det andet formål er at forenkle – men det er bestemt ikke hovedformålet – lovgivningen og administrationen af lovgivningen, og det er i hvert fald utvivlsomt, at det opnår vi også.

Jeg vil gerne til hr. Flemming Jensen, som nævnte, at henstillingen om et uforandret ejendomsskatteprovenu ikke var fulgt i alle kommuner, sige, at det ved jeg godt at den ikke blev alle vegne. Man har åbenbart vurderet sit skattebehov lidt anderledes, end de andre kommuner har gjort det. Totalt steg provenuet fra 1981 til 1982 dog kun med i underkanten af 2 pct. uanset den almindelige pris- og lønstigning, så generelt set kan vi godt tillade os at sige, at man har været me-

[Indenrigsministeren]

get forstående i kommunerne over for henstillingen.

Jeg vil gerne sige til hr. Agerschou, at begrundelsen for at tage fritidshusene med bl. a. er den, at et fritidshus for et menneske, der bor i en lejlighed, kan være lige så vigtigt, og ønsket om at bevare det kan være lige så vigtigt som for det menneske, den familie, der gerne vil have mulighed for at blive boende i sit parcelhus eller sin ejerlejlighed. Jeg har bl. a. set det som udtryk for, at man gerne i højere grad, end den hidtidige regel har gjort det, ville ligestille folk, der bor i lejlighed, med dem, der selv ejer deres ejendom.

Jeg tror ikke, jeg skal sige andet, end at jeg synes, det er forståeligt, at man bringer sine mere principielle synspunkter ind i debatten her. Jeg har også konstateret, at der bortset fra enkelte bemærkninger har været sympati for forslaget, og derfor ser jeg for mit vedkommende med fortrøstning frem til udvalgsarbejdet. Jeg håber, at indenrigsministeriet er i stand til at svare for sig med hensyn til de spørgsmål, der vil blive stillet. Vi skal i hvert fald gøre vores bedste.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til kommunaludvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. (Forhøjelse af medlems- og arbejdsgiverbidrag).

(Lovforslag nr. L-52. Fremsat 20/1 82).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jytte Andersen (S):

Lovforslaget er en genfremsættelse fra oktober måned. Det var et af de lovforslag, som ikke nåede at komme til tredje behandling. Jeg vil referere til mine ordførerbemærkninger dengang, men jeg vil alligevel gerne slå nogle ting fast, netop fordi efterlønnen optager ganske mange både herinde og i pressen.

Jeg vil godt slå fast, at efterlønsordningen er en arbejdsmarkedsforanstaltning, hvis finansieringsgrundlag er medlems- og arbejdsgiverbidrag, og at det netop er efterlønsordningens succes, der er anledning til regulering af satserne. Efterlønsordningen er ganske klart blevet en succes, skønt man ved læsning af visse dele af pressen kunne få et noget andet indtryk. Man har således kunnet læse artikler, der handlede om, at nogle mennesker havde fået det elendigt, siden de var kommet på efterløn, og der er nok en del, som gennem læsningen har fået det indtryk, at det netop var efterlønsordningen, der var årsag til denne elendighed.

Det er imidlertid også fremgået af de artikler, at ordet »efterløn« ikke kan opfattes som årsagen til, at folk får det dårligt, men mere skal opfattes som en tidsangivelse. Med andre ord har nogle mennesker haft svært ved at omstille sig fra at være aktive i produktionsprocessen og i produktionslivet til at være passive, til at komme uden for arbejdsmarkedet. Det er et problem, der kendes af mange. Det fornemmes vel stærkest af dem, som uden varsel bliver arbejdsløse fra den ene dag til den anden.

Jeg vil godt slå fast, at det ikke er efterlønsordningen, der i sig selv er anledning til de problemer, der kan være for den gruppe af medborgere, som kommer på efterløn. Jeg synes, det nærmest er urimeligt, at nogle mennesker i den offentlige debat giver udtryk for, at man direkte skal advare imod efterlønsordningen. Det er det almindelige indtryk, at efterlønsordningen er en ubetinget succes, og det bekræftes fra mange sider. Bl. a. er der hos fagbevægelsen ikke tvivl om, at det er en succes.

I forbindelse med efterlønsordningen er der rejst nogle problemer.

For det første har administrationen af Akasserne været genstand for rigsrevisionens